

11 תומר בייקדאי

גדלתי ככל הנערים באתיופיה שחונכו על החלום להגיע לארץ ישראל. נולדתי בכפר ווזאבה הנמצא במחוז גונדר, קרוב לאנבובר. במקום זה היה בית הספר האזורי בתוך כפר ווזאבה, וגם היינו עולים לאנבובר יחד עם כל היהודים באתיופיה שישבו במחוז גונדר לחג הסיגד. חג הסיגד סימל לנו הילדים מפגש משפחות וסבתות, והיינו מחכים לו מאד. גם היינו מקבלים מתנות ושומעים סיפורים על ארץ ישראל ועל העלייה לארץ.

בין לבין גדלתי בתור ילד - נער ללא השכלה לימודית, רק עזרתי למשפחתי בשמירת צאן ובקר ובחקלאות, כך עד שעליתי לארץ ישראל. ב-1984 עזבנו את אתיופיה לכיוון סודן, יצאנו בלי לדעת כמה ימי הליכה עלינו לצעוד ובלי לדעת מי מחכה לנו בסודן. על הסודנים לא ידענו כלום, ובכל זאת היה לנו רצון להגיע לישראל ויצאנו לדרך - אני, אמי, ארבעה אחים ושתי אחיות, לאחת קראו טגנש - נשואה + שלושה ילדים, והשנייה אבקלש - נשואה + שני ילדים.

המסע לסודן התחיל בערך ב-1984 מכפר ווזאבה וארך לנו כחודש. כשהגענו לאזור ארמצ'ה, אמרו לנו מורי הדרך שליוו אותנו כי מסוכן להעביר אותנו לסודן, וביקשו עוד כסף למורי דרך נוספים. לא הייתה לנו ברירה, שילמנו את

הכסף והמשכנו בדרך.

הדרך הייתה ארוכה. היו ימים שהלכנו גם ביום וגם בלילה. המקום היה מסוכן מאד לצעידה ביום מחשש שניחשף, ולכן הלכנו בעיקר בלילה. במסע היו גם ילדים, תינוקות וזקנים. זקנה אחת לא מוכרת לי התמוטטה ולא היה היכן לשים אותה, לכן בנו אלונקה, וגברים נשאו אותה במשך שלושה ימים עד שהגענו למישור, ואז השתמשו בסוסים. ככלל, המסירות והעזרה ההדדית לאורך כל הדרך בחלוקת האוכל והעזרה אחד לשני הקלו מאד על המסע.

שודדי דרכים התנפלו עלינו מספר פעמים. הם ירו באוויר באיום להרוג אותנו אם לא ניתן להם כסף. חלק מהשודדים רק דרשו כסף, אך חלקם שדדו בכוח. אבל אנשים היו חכמים ויצירתיים. חלק מהכסף היו מחביאים בחיתולים של התינוקות, היו כאלה שעשו חור במקל ההליכה והכניסו לשם את הכסף, והשודדים לא עלו על זה. חלקם הכניסו את הכסף לשק של הקמח והשאירו עליהם רק מעט כסף.

כשהגענו לגבול סודן, התבקשנו על ידי הסודנים לפרוט את הכסף לכסף סודני, והם עשו את החלפת הכסף בלי לשאול אותנו כלל, הם קבעו לנו את הסכום שמגיע לנו ואיימו שמי שייתפס אצלו כסף אתיופי, יאסר ולא יוכל להיכנס לסודן.

כשהגענו לסודן לכפר אמרקובה, התוודענו לכך שהסודנים עבדו עלינו בהחלפת הכסף, ומהר מאד נותרנו חסרי כל, חשופים למחלות ולרעב.

כשהגענו לסודן התחלנו לחפש עבודה. יום חלו אנשים נוספים מהתנאים הקשים והתחילו למות בידיים שלנו. האוהלים שקיבלנו מה"צלב האדום" והעזרה שהם הגישו לנו, לא הספיקו כלל.

אחותי טגנש נכנסה לסודן עם שלושה ילדים, אך שניים מתו באמרקובה. לא היה מי שייקח את הגופות לקבורה, אז אני, שהייתי בן 18 בערך, לקחתי את האלונקה למקום רחוק מאד לקבור את האחינים שלי, לחפור את הבור ולכסותו. אלו תמונות קשות מאד המלוות אותי עד היום.

אחותי השניה אבקלש נכנסה עם שני ילדים לסודן, ואיבדה גם-כן ילדה כבת ארבע. מעט לפני שיצאנו מסודן היא ילדה בת נוספת, שהייתה בת חודש כשנכנסנו לארץ.

גם אם אמלא מאות דפים, לא אוכל לתאר את הסבל והתלאות הרבות שעברנו שם, ואני מזכיר רק בנקודות ספורות סבל יומיומי שהתמשך על פני חודשים רבים.

יום אחד הלכתי לעבוד בחקלאות והרווחתי ארבעים ש"ח בכסף סודני. למחרת יצאתי שוב בשביל לסייע בפרנסת משפחתי. ביום השני מצאתי מישהו שמוכן לקחת אותי בחמישים ש"ח בכסף סודני, והעדפתי להשתכר יותר. המעביד לקח אותנו למקום רחוק מאד, ורוב האנשים שהתלוו אלינו כדי לעבוד חזרו, כי לא רצו להרחיק כל-כך, אך אני ועוד ילד שאיני מכיר המשכנו. בערב אמר לנו המעביד שהוא לקח אותנו לעבודה ממושכת ולא יומית. בני משפחתי נכנסו ללחץ שנחטפתי, אך ברוך ה' כעבור שלושה ימים הוא החזיר אותנו לשמחתם הרבה.

עולים למטוס בדרך לישראל. באדיבות בית התפוצות

התגייסתי לצבא כמכונאי רכב צבא, שרתי שנה בגלל הגיל, שנה אחת לא עבדתי ולאחריה התגייסתי למשטרה בשנת 1992 עד היום אני משרת במשטרה, אני מאד מרוצה בעבודתי ועוזר לאנשים. לאחרונה נתמניתי לשוטר קהילתי לקהילה האתיופית בעיר חדרה. עם הרבה מאמץ מנסים לגשר על הפערים הגדולים בין המשטרה לקהילה, ושיהיה בהצלחה לכולנו.

אני שמח שעודדתם אותי לכתוב את סיפור חיי, תודה רבה.

סרוק לצפייה בסרט זה

בכפר אמרקובה היינו קרוב לשנה, עברנו המון מחלות ומקרי מוות. כששמענו שמתחילים להעלות את היהודים לארץ, עזבנו את אמרקובה ועברנו לכפר טואבה, שם היינו בערך שלושה חודשים, ואז התחילו להעלות את היהודים לארץ ישראל לפי רשימה. חיכינו לתורנו, ואז נקראנו לעלות.

את ההרגשה שהייתה לכולנו אי אפשר לתאר במילים. עלינו לאוטובוס לכיוון העיר חרטום, עיר הבירה של סודן, בה נמצא גם שדה התעופה. בחמישי בלילה עלינו למטוס, ובשישי בבוקר 25.12.84 הגענו לארץ ישראל. במטוס אמר לנו משהו באמהרית שהגענו לארץ ישראל, כל האימהות שהיו במטוס עשו 'קלולו'... חלקם בכו, חלקם שמחו, וכשירדנו מהמטוס השתטחו כל המבוגרים על הארץ ונישקו את האדמה. משם עלינו לאוטובוס והגענו לכפר הנופש של אשקלון.

בשבת, אחרי ארוחת בוקר, יצאנו החוצה לכיוון הכביש וראינו הרבה מכונית, חשבנו שלא הגענו לארץ ישראל. הסבירו לנו שהמדינה חופשית וכל אחד יכול לעשות מה שהוא רוצה, אך לא קיבלנו את ההסבר, והיו אנשים שחששו שלא הגענו לירושלים.

ביום ראשון עשו לנו מיון ורישום גילאים. המדריך והאנשים מטעם המדינה ערכו רשימה והתחילו להתווכח עם אנשים על הגיל. פתאום, בפעם הראשונה בחיינו, נתקלנו בצעירים שאינם שומעים למבוגרים. הם רשמו את הגילאים של האנשים איך שרצו, לחלקם הורידו את הגיל ולחלקם העלו אותו, אך בשל קשיי השפה לא הצלחנו לתקן זאת.

לאחר מספר ימים, כשסיימו לקלוט אותנו, העבירו אותנו להוסטל בנהריה בו היינו בערך שנתיים, עד שקיבלנו דירת עמידר, כל אחד היכן שרצה. אני, אמי ואחותי הגענו לעיר חדרה, אחת מהאחיות בקרית מוצקין, אחי התגורר בקריית-ים ואחותי הרביעית עברה לרמלה עם בעלה.

הישראלים קיבלו אותנו בצורה הכי טובה וקלטו אותנו ממש יפה. אני הלכתי לפנימית 'תום', שם למדתי מכונאות רכב. כשסיימתי ללמוד שלוש שנים,